Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare, Tĕrgulŭ Inului Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ.
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare, Tĕrgulŭ Inului Nr. 30.
Inserate mai primescŭ în Viena *R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukes, A. Oppelik, J. Donneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner.*
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seria 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVI.

„Gazeta“ ese în fiă-care dĭ

Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.

Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.

Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
a administraţiune, piaţa mare, Tĕrgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 60. Braşovŭ, Mercurĭ, 17 (29) Martie 1893.

Braşovŭ, 16 Martie v.

Orĭ de câte-orĭ politicii maghiarĭ şi pressa unguréscă se ocupă cu noi Românii, totdéuna caută a ne presenta ca pe unŭ elementŭ periculosŭ pentru statŭ şi pentru naţiunea maghiară.

In timpulŭ din urmă mai alesŭ amŭ avutŭ dese ocasiunĭ de-a ceti discursurĭ şi articulĭ de dĭare, în carĭ într'unŭ modŭ totŭ mai bătătorŭ la ochĭ se dă espresiune îngrijirei, de care ar fi cuprinşĭ politicii ungurĭ din causa atitudinei „ameninţătóre“, cum dĭcŭ ei, a Românilorŭ.

Şi e cu atâtŭ mai bătĕtóre la ochĭ acéstă perfidă manieră a contrarilorŭ noştri, fiind-că cu câtŭ mai multŭ ei se întărescŭ şi cu câtŭ mai multŭ, de altă parte, pe noi ne strîmtoréză în drepturile şi libertăţile nóstre, cu atâtŭ se arată a fi mai îngrijiţĭ şi cu atâtŭ caută mai multe pretexte de a ne presenta ca pe unŭ elementŭ periculosŭ.

Când dintr'o parte, când dintr'alta audĭmŭ ridicându-se glasurĭ împotriva nóstră, că amŭ fi pionerii primejdioşĭ ai daco-românismului, că amŭ urmări scopurĭ duşmănóse statului şi esistenţii sale, amŭ urdĭ planurĭ secrete în contra naţiunei maghiare şi altele de acestea, aşa că ceea ce chiar şi încă pe timpulŭ celui mai declarat adversarŭ alŭ naţionalităţilorŭ, a fostului ministru-preşedinte Colomanŭ Tisza, trecea ca unŭ lucru admisibilŭ, astădĭ e caracterisatŭ ca o crimă în contra statului, cum de esemplu adunările nóstre culturale şi de alegĕtorĭ, carĭ nicĭ-odată n'au fostŭ atătŭ de prigonite, ca acuma.

Era vĕditŭ, precum amŭ accentuatŭ de multe-orĭ, că scopulŭ acestei sistematice acţiunĭ a adversarilorŭ noştri de-a ne presenta ca unŭ elementŭ primejdiosŭ nu putea fi altulŭ, decâtŭ ca pe de-o parte sĕ-şĭ mascheze înaintea lumei din afară volniciile şi ilegalităţile comise faţă de noi Românii, şi pe de altă parte sĕ găséscă nouĕ pretexte, ca sĕ-şĭ pótă ligitima nouĕle atentate, ce le plănuescŭ şi mĕsurile totŭ mai aspre şi mai restrictive ce le iau în contra nóstră.

Nu este decâtŭ numai unŭ ecou alŭ amintitei acţiunĭ sistematice contra nóstră, ceea ce se scrie într'unŭ articulŭ din „Budapesti Hirlap“, alŭ căruia cuprinsŭ îlŭ reasumămŭ mai josŭ în cronica dĭlei.

După ce înşiră o mulţime de fapte sĕvîrşite din partea Românilorŭ, carĭ dovedescŭ esistenţa unorŭ „aspiraţiunĭ deosebite naţionale ale lorŭ“ (sic!) şi după ce esprimă bănuélă, că „ceea ce lucră Românii în ascunsŭ“, ca sobolii, trebue sĕ întrécă de dece-orĭ ceea ce facŭ ei pe faţă, ajunge la nisce conclusiunĭ, carĭ ilustréză viu tendinţa rĕutăcióśă, de care suntŭ conduşĭ şoviniştii maghiarĭ.

Românii ne provócă, dĭcŭ ei, sĕ intervenimŭ noi, conducĕtorii politicĭ, cu dietă cu totŭ, ca sĕ introducemŭ reforme faţă cu bisericele, faţă cu şcólele, cum şi pe tĕrĕmulŭ administrativŭ din punctŭ de vedere naţionalŭ maghiarŭ. Mai cu sémă însĕ sĕ stăruimŭ, ca sĕ se ştérgă „naivităţile legei de naţionalitate“ din cartea legilorŭ ungurescĭ.

De ce atâta vorbă, când se putea spune, cu câteva cuvinte, care este dorinţa cea mai ferbinte a celorŭ dela „Budapesti Hirlap“?

Sĕ se ştérgă şi legea de naţionalitate, ca nicĭ pe hârtiă sĕ nu mai rĕmână urmă de-o îndreptăţire câtŭ de neînsemnată a nóstră ca naţionalitate deosebită!

Asta-i dorinţa lorŭ. N'au decâtŭ sĕ încerce a-o realisa, căcĭ cu câtŭ ei vorŭ crede a înainta mai multŭ pe acéstă cărare prăpăstiósă, cu atâtŭ mai aprópe vorŭ fi de sfirşitŭ.

CRONICA POLITICA.

— 16 (28) Martie

„Deutsches Volksblatt“ dice, că svonurile despre **dimisiunea contelui Taaffe** se adeverescŭ. „Se vorbesce în cercurile politice — dice numita fóiă — despre retragerea contelui Taaffe nu numai ca de unŭ evenimentŭ îndepărtatŭ, ci fórte apropiatŭ. Este unŭ secretŭ publicŭ, că alegerea noului preşedinte alŭ camerei deputaţilorŭ nu a stârnitŭ aplausele contelui Taaffe, totŭ aşa de cunoscută este şi antipatia contelui Taaffe faţă de br. Clumecky. Se vorbesce prin cercurile politice despre o scădere a influinţei contelui Taaffe asupra afacerilorŭ guvernului. Sub asemenea împrejurărĭ merită cea mai mare atenţiune apropierea, ce se întêmplă între liberalĭ şi clubulŭ polonŭ şi neînţelegerile, ce s'au ivitŭ între acesta şi clubulŭ Hohenwart, de óre-ce o coaliţiunea între liberalĭ şi Polonĭ, ar forma o basă sigură pentru constituirea unui regimŭ liberalŭ-polonŭ“.

*

Foile ungurescĭ anunţă, că va apăré cât mai curêndŭ, în limba maghiară, o broşură anonimă, întitulată. **Daco-românismulŭ şi cultura maghiară“.** Broşura, care are de scopŭ de-a dovedi Ungurilorŭ, că „în tendinţele, ce le urmăresce daco-românismulŭ, se cuprinde unŭ periculŭ pentru patria maghiară,“ pe câtŭ credemŭ noi este deja cunoscută cetitorilorŭ noştri, căcĭ ea nu póte fi alta, decâtŭ o reproducere a articulilorŭ, ce i-am publicatŭ şi noi după „Egyetértés“. Din incidentulŭ apariţiunei acestei broşurĭ, „Budapesti Hirlap“ dela 25 Martie publică unŭ articulŭ de fondŭ fórte caracteristicŭ. Din capulŭ loculuí constată fóia unguréscă, că Maghiarii şi-au greşitŭ paşulŭ în ceea ce privesce „resolvarea cestiunei de naţionalitate într'unŭ modŭ corĕspundĕtorŭ cu interesele de viéţă ale acestei ţĕrĭ“. Când a fostŭ vorba de reformarea, orĭ aducerea vreunei legĭ, ei totŭ-déuna au avutŭ în vedere iubirea de libertate şi presupunerea că cei, pentru carĭ ei au adusŭ legile, suntŭ ómenĭ de bună credinţă. In acéstă presupunere însĕ s'au înşelatŭ domnialorŭ şi „trista esperienţă de 25 de anĭ începe sĕ-i facă pe ómenĭ, ca sĕ şĭ recunóscă greşéla şi sĕ între în calea cea adevĕrată“. Pe-lângă tótă acéstă „deşteptare a lorŭ însĕ, jupânii dela „Bud. Hirl.“ n'ar avé nimicŭ de disŭ, décă şi pentru viitorŭ li-s'ar da popórelorŭ nemaghiare din patriă libertate câtŭ le trebue, cum — din graţia Jidanilorŭ dela „Bud. Hirl.“—li-s'a datŭ întot-déuna, numai câtŭ că alta este buba: libertatea, ce li-s'a datŭ până acum popórelorŭ nemaghiare din patriă a fostŭ nu numai libertate, ci chiar „privilegiu“, de órece domnia-lorŭ nu numai că s'au milostivitŭ de-a ne îngădui „sĕ ne desvoltămŭ în tignă şi sĕ putemŭ trăi în posesiunea sigură a bunurilorŭ nóstre morale şi materiale“, dér ni-au mai datŭ încă şi nasulŭ, de-a puté manifesta „aspiraţiunĭ naţionale *deosebite.*“

Vedĭ, acesta este „privilegiulŭ“, ce până acum li-s'a datŭ Nemaghiarilorŭ din partea „generósei“ stăpânirĭ ungurescĭ“. Am pututŭ fi stăpânĭ peste moşiile nóstre şi am pututŭ avé aspiraţiunĭ naţionale „deosebite“ de-ale Maghiarilorŭ, — aceste suntŭ în adevĕrŭ două „privilegii“ ne mai pomenite — între sĕlbaticĭ. Deórece însĕ Nemaghiarii „au abusatŭ“ de acéstă gróznică mărinimiă a Maghiarilorŭ, fóia unguréscă provócă pe cei din fruntea statului, ca sĕ păşéscă fără întârdiare la aducerea unorŭ nouĕ reforme, după carĭ „nicĭ o biserică sĕ nu mai póta primi în serviciulŭ sĕu persóne, cârĭ nu sciu ungaresce şi nu suntŭ cualificate în cultura ungurésca“. O asemenea reformă cere fóia ungurésca şi pe tĕrĕmulŭ şcolarŭ şi administrativŭ, ér legea de naţionalitate sĕ se ştérgă din codicele ungurescĭ. In loculŭ acestora, fóia ungurésca cere introducerea unei „politice culturale intensive şi conscie de

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

In gura chiţilorŭ.

Novelă de *A. Oscar Klaussmann.*

(4) (Urmare.)

Dĭua temută sosi cu multŭ mai iute, decum credeau matrosii. Căpitanulŭ, care voia câtŭ se póte de curêndŭ, sĕ-şĭ continue călĕtoria la America sudică, porunci sĕ se lucre cu energiă şi Vinerĭ diminéţa fălfăia pe catartul corvetei „Freya“ flamura albastră, care arată, că corabia în câteva óre va părăsi portulŭ; ea provócă pe toţĭ oficerii şi matrosii sĕ se reîntórcă pe bordŭ, totŭ asemenea chiamă pe liferanţii corabiei pe bordŭ, ca sĕ încheie socotelele.

Căpitanulŭ plecase diminéţa încă odată la uscatŭ, pentru ca sĕ şĭ ia rĕmasŭ bunŭ dela consulŭ şi o jumătate de óră putea elŭ sĕ concedieze pe vêslaşĭ.

Carol Angermann alergă la Pearlstreet, ca sĕ-şĭ ia repede rĕmasŭ bunŭ. Unchiului Behrendt îi curgeau lacrămile de emoţiune şi nu voia sĕ lase de lângă sine pe nepotulŭ, care îi era atâtŭ de dragŭ. Teodor Lang 'şĭ esprima regretele sale asupra grabnicei plecărĭ. Lizzia era tăcută şi tristă. Numai când Carol îi întinse mâna, începŭ sĕ plângă tare. Apoi 'şĭ trase repede mâna şi fugi din odaiă, pe când tatălŭ şi vĕrulŭ ei o priveau cu uimire.

Ei nu observară privirea ciudată, ce o aruncă Lang asupra Lizziei şi pe care apoi o fixă unŭ momentŭ şi asupra lui Carol.

Inzadarŭ se împotrivea Carol în contra darului în banĭ, ce voia sĕ i-lŭ dea unchiulŭ sĕu; elŭ trebui sĕ-lŭ priméscă şi apoi alergă spre portŭ, unde sosi tocmai la timpŭ. Căpitanulŭ se întórse la bordŭ.

O jumĕtate de óră după aceea se depărtară de corabiă o mulţime de bărcĭ cu liferanţĭ, comercianţĭ şi visitatorĭ, carĭ fuseră pe bordŭ. Tunurile corvetei „Freya“ salutară pavilionulŭ nordamericanŭ, care fâlfăia pe fortărĕţă, de unde rĕspunseră tunurile americane, salutândŭ pavilionulŭ germanŭ. Ancora fù ridicată, şi cu o putere mare de aburĭ descrise „Freya“ unŭ semi-cercŭ elegantŭ, pentru ca sĕ iasă din portŭ şi o jumĕtate de óră mai târdiu se mai puté vedé numai norii de aburĭ, carĭ se ridicau în orizontŭ.

3.

Erau două dile dela plecarea corvetei „Freya“.

In casa fabricantului Behrendt se vorbise numai despre visita lui Carolŭ. Behrendt nu ostenea de locŭ a vorbi despre aceea, că ce impresiune bună i-a făcutŭ nepotulŭ sĕu şi în presenţa ficei sale şi a lui Teodor Lang declară elŭ, că speră, că nepotulŭ sĕu va fi urmaşŭ în stabilimentulŭ sĕu. Bĕtrânulŭ făcù alusiunĭ, carĭ se referau la purtarea caracteristică a Lizziei.

Acésta era mai tăcută ca orĭ când. Ea nu arăta nicĭ urmă a veseliei ei de mai înainte şi era încă mâhnită de plecarea lui Carol Angermann. Când o privea William Behrendt, 'şĭ freca acesta mânile de bucuriă şi murmura: „Se potrivesce de minune! Escelentŭ!“

Elŭ credea, că póte presupune cu siguranţă, că între Lizzia şi Carol deja de acum esistă o relaţiune de amorŭ. După ce Carol ar fi devenitŭ ginerele sĕu, ar fi fostŭ uşorŭ sĕ-i predea fabrica. Timpulŭ serviciului lui Carol mai era încă de unŭ anŭ şi ceva; apoi Carol de sigurŭ ar fi venitŭ la Boston şi póte că în doi anĭ de dile William Behrendt s'ar fi pututŭ retrage la odihnă.

Lizzia nu se esprima asupra grabnicei plecărĭ a vĕrului ei, dér îi plăcea, când 'lŭ lăudau în presenţa ei. Dealtmintrelea era tăcută.

Şi totŭ aşa de tăcută ca dênsa era Teodor Lang. La prândurile dilnice vorbea mai numai William Behrendt. Dér elŭ vorbea atâtŭ de bucurosŭ, încâtŭ nicĭ nu observa, că vorbea numai elŭ. Când era cu ei, Teodor Lang totdéuna arăta o faţă amicală, dér când părăsea casa, pentru ca sĕ se ducă la locuinţa sa, care se afla în aceeaşĭ stradă, séu când şedea singurŭ în birou, faţa lui se schimba.

Elŭ era de dece anĭ de dile purtătorŭ de afacerĭ la William Behrendt, şi posiţiunea sa se ameliorase împreună cu afacerea. Elŭ nu numai că primea o léfă bună, ci şi o tantiemă mare, şi acésta o merita, căcĭ era neapĕratŭ de lipsă pentru Behrendt.

Nisuinţa lui Teodor Lang şi ambi-

sine“. — Acestea suntŭ „modestele“ pretenţiunĭ ale coconaşilorŭ dela „Bud. Hirl.“ Când va fi la tragerea socotelei, le vomŭ arăta şi noi apoi, carĭ suntŭ pretenţiunile nóstre.

*

Ḑiarulŭ rusescŭ „Moskevskija Vedomosti“ primesce din isvorŭ sigurŭ următórele informaţiunĭ asupra faimosului **falsificatorŭ de documente**, Iacobsohn, care stă în serviciulŭ lui Stambulov: „Pe la anii şéseḑecĭ trăia în oraşulŭ Dünaburg unŭ cetăţénŭ cu numele Herzcke Falcov Levitez, de profesiune advocatŭ. Pe la finea anilorŭ şese-ḑecĭ séu pe la începutulŭ anilorŭ şépte-ḑecĭ, din causa falsificărei unui documentŭ. a fostŭ condamnatŭ şi aruncatŭ în temniţa din Dünaburg. De aicĭ fugì în România şi apoi în Bulgaria, unde luà numele de Iacobsohn şi, graţiă desterităţii şi cunoscinţei limbei rusescĭ, sciù sĕ intre în relaţiunĭ cu câţĭva consulĭ rusescĭ. Se vede aşadéră, că robulŭ scăpatŭ Levitez Iacobsohn nu e unŭ novice în branşa falsificărilorŭ. Guvernulŭ rusescŭ ar fi îndreptăţitŭ sĕ pretindă estradarea lui Levitez Iacobsohn şi sĕ-lŭ ducă în temniţa Dvinsk, unde mulţĭ mişei şi criminalĭ, de sigurŭ, 'şĭ vorŭ aduce aminte de dênsulŭ“.

Ţarulŭ şi Papa.

Visita pe care d. Isvolsky a făcut'o, din însărcinarea Ţarului, Papei, cu ocasia jubileului acestuia, a fostŭ comentată în diferite ḑiare europene, dér nicĭ unulŭ n'a adusŭ încă asupra acestei visite amĕnuntele, cu adevĕratŭ vrednice de înregistratŭ, pe care le dă tocmai acum ḑiarulŭ polonezŭ *„Przeglond“*, prin corespondentulŭ sĕu din Roma.

In cercurile Vaticanului s'ar vorbi, — după acestŭ corespondentŭ, — că d. Iswolsky a adăugatŭ pe lângă telegrama de felicitare a Ţarului şi unŭ comentarŭ verbalŭ.

Mai întâiu d. Iswolsky a vorbitŭ despre sentimentele prietinescĭ ale Ţarului pentru Sfântulŭ Părinte şi pentru biserica romană, care nicăirĭ nu s'ar bucura de-o astfelŭ de libertate, ca în Rusia. Décă se întêmplă, ca vre-unŭ preotŭ polonezŭ sĕ fiă tratatŭ cu asprime din partea guvernului imperialŭ, acésta nu se întêmplă din causa fidelităţei sale pentru Papa şi a credinţei sale, ci din causa spiritului revoluţionarŭ, care s'a încuibatŭ intre preoţii polonezĭ.

S'au mai îndreptatŭ, ce e dreptŭ, multe în acéstă privinţă, dér minoritatea preoţimei catolice e încă până aḑĭ incorigibilă, şi de aceea ar dori Ţarulŭ, ca Sfântulŭ Părinte sĕ adreseze şi clerului catolicŭ din Polonia o admoniţiune analógă cu cea adresată clerului francesŭ.

Décă unŭ astfelŭ de pasŭ a avutŭ efectŭ într'o republică, cu câtŭ mai multŭ succesŭ ar trebui sĕ aibă într'o monarchie conservatóre?

Ţarulŭ aştéptă decĭ unŭ frăţescŭ sprijinŭ din partea autorităţii papale, pentru a pune unŭ capĕtŭ rĕsvrătirilorŭ polone şi elŭ ar fi gata a da în schimbŭ mii de doveḑĭ de prietinia sa.

In ce privesce relaţiile, — pe carĭ d. Iswolsky le-a numitŭ „ridicole“, — despre pretinsele persecuţiunĭ ale catolicilorŭ de ritŭ orientalŭ, Sfântulŭ Părinte sĕ fiă încredinţatŭ odată pentru totdéuna, că aceste nu suntŭ decâtŭ fantasii şi minciunĭ d'ale ḑiarelorŭ poloneze din Cracovia şi Lembergŭ, carĭ îşĭ dau tótă silinţa sĕ semene discordia între Sfântulŭ Părinte şi Rusia, care'ĭ este binevoitóre.

Ambasadorulŭ imperialŭ din Viena s'a plânsŭ în diferite rêndurĭ la contele Kalnoky despre minciunile sistematice ale Polonilorŭ; contele Kalnoky însĕ a declaratŭ în totdéuna, că într'unŭ statŭ constituţionalŭ nu se póte impune tăcere pressei.

De aceea d-lŭ Iswolski, după prea înaltele instrucţii ce a primitŭ, rógă pe Sfântulŭ Părinte sĕ nu crézâ Polonesilorŭ, căcĭ nu există nicĭ unŭ altŭ poporŭ, care sĕ mintă cu atâta încăpăţinare şi neruşinare, ca Polonesii. Francesii ar putĕ sĕ confirme acestŭ lucru din propria lorŭ esperienţă.

D. Iswolsky a mai adăogatŭ, că din consideraţia pentru Sfântulŭ Părinte, curtea ruséscă nu va trimite unŭ mare duce la serbările nunţii de argintŭ a părechei regale a Italiei. Décă marii ducĭ se ducŭ la Roma, o facŭ numai pentru Papa, după cum a dovedit'o nu de multŭ marele duce Sergiu, căcĭ ei suntŭ încredinţaţĭ, că numai singurŭ Sfântulŭ Părinte e adevĕratulŭ stăpânŭ alŭ Romei....

SCIRILE ḐILEI.

— 16 (28) Martie.

Gr. T. Brătianu şi Liga din Parisŭ. Membrii secţiunei Ligei din Parisŭ au ţinutŭ ḑilele trecute o şedinţă estraordinară în memoria neuitatului Grigorie T. Brătianu. Şedinţa a deschis'o d-lŭ Cantilli, care făcêndŭ o schiţă biografică a lui Gr. T. Brătianu, a arĕtatŭ meritele defunctului, îndemnà pe toţĭ a continua opera lui şi făcŭ unŭ apelŭ căldurosŭ pentru concursulŭ tuturorŭ în lupta naţională. Liga a decisŭ apoi, ca toţĭ membrii sĕ ia doliu de 21 ḑile, sĕ se facă portretulŭ lui Grigorie T. Brătianu şi sĕ se bată medalii comemorative cu chipulŭ neuitatului defunctŭ. Dumineca trecută s'a ţinutŭ în biserica română din Parisŭ şi unŭ Te Deum în memoria regretatului patriotŭ românŭ. După sĕvêrşirea Te-Deum ului d-lŭ G. Moroianu a ţinutŭ o frumósă şi mişcătóre cuvêntare.

—x—

Conferenţa mareşalilorŭ ţerilorŭ representate în camera austriacă, ce a fostŭ convocată de către mareşalulŭ ţĕrii din Bohemia, principele *Lobkowitz*, s'a întrunitŭ în Viena la 24 Martie a. c. n. Scopulŭ acestei conferenţe a fostŭ de a întreprinde o acţiune comună pentru-ca în viitorŭ tóte dietele ţĕrilorŭ sĕ fiă în fiă-care anŭ deodată convocate la unŭ terminŭ stabilitŭ.

—x—

Peregrinagiu la Roma. Precum anunţă „Unirea“ din Blaşiu, ierĭ în 27 Martie, au plecatŭ mai mulţĭ „peregrinĭ“ românĭ, (câţĭ nu ne spune) dela Budapesta, unde s'au întâlnitŭ — la Roma spre a felicita pe Papa Leon XIII din incidentulŭ jubileului sĕu. In fruntea acestorŭ „peregrinĭ“ se află P. S. Sa episcopulŭ Dr. Victorŭ Mihaly dela Lugoşŭ.

—x—

Achitarea părintelui Suciu din Căpuşulŭ de Câmpiă a fostŭ primită cu multă bucuriă din partea Românilorŭ. Ni-se scrie în privinţa acésta, că atâtŭ preotului Vasilie Suciu, câtŭ şi apĕrătorului sĕu, d-lui advocatŭ *Dr. Amosŭ Frâncu*, 'i s'a adresatŭ numĕróse felicitărĭ. La cina comună, ce s'a datŭ după terminarea procesului, atâtŭ acusatulŭ, câtŭ şi apĕrătorulŭ sĕu au fostŭ obiectulŭ unorŭ entusiaste ovaţiunĭ. Pledoaria d-lui advocatŭ Frâncu a întîmpinatŭ laudă generală, chiar şi Maghiarii laudă talentulŭ şi oratoria d-sale. Mai târḑiu denunţanţii Ciobanŭ şi Cassone, mustraţĭ de consciinţă, se presentară la preotulŭ Suciu, înaintea căruia îşĭ recunoscură mişelia şi se rugară de ertare.

—x—

„Gazeta Transilvaniei“ la Cluşiu. Cetimŭ în „Ellenzék“, că secţia scienţifică a „Museului Ardeleanŭ“ din Cluşiu a ţinutŭ Vinerea trecută şedinţă literară lunară în care d-lŭ Kéri János (punctŭ 2 din programŭ) a vorbitŭ despre pressa periodică română făcêndŭ mai alesŭ cunoscutŭ în tóte amĕnuntele istoriculŭ *„Gazetei Transilvaniei“*.

—x—

Etymologicum Magnum Romaniae. Din dicţionarulŭ limbei istorice şi poporale a Românilorŭ, lucratŭ după dorinţa şi cu cheltuiéla regelui Carolŭ I, sub aus-auspiciile Academiei române, de d-lŭ B. P. Haşdĕu, a apărutŭ tomulŭ III, fascióra I, care începe cu litera B, şi inchee cu cuvêntulŭ Banŭ. Fascióra începe cu lucrarea d-lui Haşdĕu, intitulată: „Stratŭ şi substratŭ“ în care se trateză genealogia popórelorŭ balcanice şi care a mai apărutŭ şi în Analele Academiei. Fia-care tomŭ alŭ acestei publicaţiunĭ cuprinde 4 fascióre; preţulŭ unui tomŭ este 12 lei. Se primescŭ abonamente pentru fiă-care tomŭ, însĕ fascióre separate nu se vêndŭ.

Uniformă ce resistă glonţului. In *Mannheim*, unŭ croitorŭ sĕracŭ cu numele *Dowe*, a aflatŭ unŭ felŭ de stofă pentru uniforme la militarĭ prin care nu póte pĕtrunde nicĭ unŭ felŭ de glonţŭ de puşcă. S'au făcutŭ o mulţime de probe cu invenţia lui *Dowe* şi totdéuna s'a doveditŭ, că glonţulŭ nu pĕtrunde prin stofa inventată de elŭ.

—x—

☞ **Érnă 'n locŭ de primăvéră.** De optŭ ḑile ninge ca în puterea iernii. Avemŭ şi frigŭ ca prin Ianuarie şi după cum vremea a pornit'o nu e nădejde sĕ avemŭ în curêndŭ ḑile mai călduróse. Bieţii miei şi ghiocei!...

—x—

Regina Natalia a sositŭ alaltaerĭ la Constantinopole. La gară a fostŭ salutată în numele Sultanului.

—x—

Br. Edelsheim-Gyulai, generalŭ de cavaleriă, a reposatŭ alaltaerĭ la Budapesta.

—x—

Scrierile lui Crêngă. La Iaşĭ s'a publicatŭ o culegere a tuturorŭ scrierilorŭ lui Iónŭ Crêngă, unulŭ din cei mai originalĭ scriitorĭ poporalĭ ai noştri. Acestŭ autorŭ este unulŭ din cei ce n'ar trebui sĕ lipséscă din bibliotecile românescĭ.

—x—

Agio vamalŭ pentru plăţile în aurŭ s'a statoritŭ pentru luna lui Aprilie cu 21%.

—x—

Pe linia ferată Sibiiu-Tălmaciŭ s'au scăḑutŭ preţurile de călĕtoria ale zonei I. după zona II, prin urmare la trenurile de persóne are a se plăti următórele taxe cl. I 40 cr. cl. II 22 cr. cl. III 15 cr.

—x—

Censură de advocatŭ. In 25 l. c. a făcutŭ censura de advocatŭ în Têrgu-Murĕşului cu succesŭ bunŭ d-lŭ Dr. Aurelŭ Marinoaşŭ din Secuicu.

—x—

Transportulŭ vitelorŭ pe căile fer. austr. ung. In 1 Aprilie intră în vigóre suplimentulŭ II la tarifulŭ escepţionalŭ partea IV fasc. 1 şi 2 pentru transportulŭ vitelorŭ cornute etc. pe liniile ferate austro-ung.

—x—

Iesuiţii in Ungaria. După anuarulŭ societăţii Sfântului Ignaz de Loyola, se află în Austro-Ungaria 690 Iesuiţĭ. Dintre aceştia trăescŭ în Ungaria 182, şi anume în Pesta 7, în Calocia 55, în Tirnau 38, în Pojonŭ 59, în Zsolna 14, şi în Kapornak 9 Iesuiţĭ. Numĕrulŭ Iesuiţilorŭ de pe suprafaţa pămêntului este de 13,275 bărbaţĭ.

—x—

Cununiă. Din Viena se anunţă: Victorŭ de *Erlanger*, sublocotenentŭ c. şi r. în regim. 2 de husarĭ, s'a cununatŭ cu d-şóra Alexandrina *Mussicu* (cunoscută în Braşovŭ cu numele de *Gherassi*). Cununia s'a celebratŭ în biserica ortodoxă grecéscă a Sf. Treimĭ din Viena.

Dela Academia română.

In 17 Martie n. Academia română a ţinutŭ şedinţa festivă în

ţiunea sa mergeau şi mai departe. Lui îi venea, ca şi când prin activitatea sa avea unŭ dreptŭ asupra afacerei şi elŭ elŭ ar fi aflatŭ de lucru dreptŭ, décă Behrendt, l'ar fi primitŭ ca asociatŭ.

Acum deodată veni tînĕrulŭ germanŭ, pe care bĕtrânulŭ Behrendt ilŭ vĕḑuse pentru prima óră, şi în scurtŭ timpŭ acestŭ bărbatŭ era, probabilŭ, asociatulŭ şi Teodor Lang, care era duplu atâtŭ de bĕtrânŭ ca Carol Angerman, se fiă dependentŭ de capriţiulŭ tînĕrului domnŭ.

Lang, care avusese o viéţă fórte eventuriósă, şi trăise decenii în vestulŭ sĕlbaticŭ îndepărtatŭ, era obicĭnuitŭ ca la calculaţiunile sale, sĕ consulte toţĭ factorii. Elŭ nu lăsà neobservată nicĭ pe Lizzia, dér acésta din causa deosebirei de etate, nu părea aplecată, a primi o astfelŭ de căsĕtoriă. Din contră părea, că sĕ intereséză multŭ de vĕrulŭ ei Carol şi Lang 'şĭ ḑicea, că aicĭ zace celŭ mare mare periculŭ pentru dênsulŭ. Décă Carol Angermann ar fi devenitŭ ginerele lui Behrendt, atuncĭ ar fi fostŭ cu acesta egalŭ îndreptăţitŭ în afacere. Behrendt, probabilŭ, că s'ar fi retrasŭ cu totulŭ din afacere şi atuncĭ Lang ar fi fostŭ cu totulŭ dependentŭ de Angermann. I-se părea, că tînĕrulŭ nu prea are o deosebită simpatiă faţă de dênsulŭ şi Lang se simţea încă de acum fără voiă sguduitŭ în posiţiunea sa, pentru care jertfise ḑece anĭ din viéţa sa.

Lang aşadéră era măhnitŭ. Elŭ privea cu nelinişte în viitorŭ şi o adêncă antipatiă se ivi în elŭ faţă de veneticulŭ Angermann, care fără sĕ fi făcutŭ ceva, a venitŭ în acéstă afacere şi s'a lăsatŭ comodŭ în cuibulŭ caldŭ, pe care Lang ilŭ sprijinise pentru sine.

Zace în firea omului, că nimenuia nu-i este indiferentŭ, ca fructele, pe carĭ le-a sĕmĕnatŭ sĕ le vadă culese de alţii. Antipatia bĕtrânului Lang faţă de tînĕrulŭ Angermann era aşadéră cu totulŭ nefundată. Că acéstă antipatiă crescŭ până la ură, zăcea în caracterulŭ volnicŭ alŭ lui Lang şi în viéţa sa sĕlbatică de mai înainte, în care nu învĕţase nicĭodată ca sĕ-şĭ stăpânéscă patimile. — —
— — — — — — — — — — — —

Era — după cum s'a amintitŭ deja— în după prânḑa ḑilei a doua, de când „Freya“ părăsise portulŭ, Lang şedea în birou şi calcula, pe când şefulŭ inspecţiona fabrica.

Intr'una din salele de susŭ ale fabricei se întreţinea elŭ cu unŭ lucrătorŭ mai bĕtrânŭ asupra funcţionărei unei maşinĭ nouĕ, care era de curêndŭ pusă în mişcare. Deodată îşĭ puse mâna la inimă, scóse unŭ ţipetŭ înăbuşitŭ şi căḑù fără suflare la pămêntŭ. In mijloculŭ fabricei, pe care o întemeiase elŭ şi o condusese atâta vreme, fù lovitŭ de unŭ atacŭ de inimă.

O jumĕtate de oră mai târḑiu era întinsŭ elŭ ca cadavru în camera sa de lucru, şi lângă elŭ îngenunchia, copleşită de durere, fiica sa Lizzia.

Lucrarea în fabrică încetase la momentŭ, încetare, care avea sĕ dureze până când corpulŭ neînsufleţitŭ alŭ lui Behrendt va fi fostŭ înmormêntatŭ. Târḑiu séra şedea Lang încă în comtoarulŭ sĕu şi lucra, séu mai multŭ şedea la masa de scrisŭ şi făurea nouĕ planurĭ. Situaţiunea se schimbase în favorulŭ sĕu.

Elŭ scia, că în scrinulŭ mesei lui Behrendt se afla unŭ actŭ, prin care în casulŭ unei morţĭ grabnice a posesorului fabricei, elŭ era designatŭ ca conducĕtorŭ alŭ fabricei şi tot deodată ca tutorŭ alŭ Lizziei. Esista şi unŭ testamentŭ care, după cum scia elŭ, — designa pe Lizzia de moştenitóre universală, dér şi sorei fabricantului şi unicului ei fiu îi asigura o parte însemnată din avere. Nicăirĭ nu se afla ceva scrisŭ, în urma căruia Carol Angermann sĕ pótă fi ca părtaşŭ séu posesorŭ alŭ fabricei.

De sigurŭ, că ar fi duratŭ mai multŭ ca unŭ anŭ, până când Angermann s'ar fi pututŭ întórce, în timpulŭ acesta Lang ca tutorŭ şi ca conducĕtorŭ de afacerĭ avea mână liberă. Póte i ar fi succesŭ, sĕ induplece pe Lizzia, se devină soţia lui şi décă Carol Angermann se întorcea pentru ca sĕ se aşeḑe în cuibulŭ caldŭ, atuncĭ afla pe altulŭ în acesta şi trebuia sĕ se mulţăméscă cu partea sa de moştenire.

Cu tótă întêmplarea tristă, Lang in séra aceea era cu multŭ mai mulţămitŭ, ca în diminéţa acelei ḑile, în care privì cu îngrijire în viitorŭ.

[Va urma.]

care a presidatŭ Maiestatea Sa regele Carolŭ. De faţă era şi moştenitorulŭ de tronŭ românŭ. D-lŭ Sturdza, după ce regele şi principele moştenitorŭ au întratŭ în sala şedinţelorŭ, a ţinutŭ următórea cuvêntare:

Sire,

Academia, cu întréga naţiune, stă încă sub grele loviturĭ ale ultimilorŭ anĭ. Naţiunea a perdutŭ patrioţĭ încercaţĭ, Academia dintre cei mai de frunte membri ai ei. Aceiaşĭ bărbaţĭ ilustri, carĭ au lucratŭ ḑecimĭ de anĭ cu peseverantă şi succesŭ la reînviarea naţiunei, la independenţa patriei, la întemeiarea regatului; aceiaşĭ bărbaţĭ au pusŭ mâna şi la înfiinţarea acestui înaltŭ institutŭ de cultură naţională, pe care ei l'au înviosatŭ cu lucrările lorŭ până la ultima lorŭ răsuflare. Ne aducemŭ cu toţii aminte cu puţine septămânĭ înainte de încetarea sa din viéţă, de acea minunată cuvêntare a lui Mihailŭ Kogălniceanu din ḑiua în care Academia serbă cei întêiu douĕḑecĭ şi cinci anĭ ai esistenţei sale, sub preşedinţa Majestăţei Vóstre şi în presenţa pré graţiósei nóstre regine şi a principelui moştenitorŭ.

In asemenea momente ne este îndoitŭ de preţiósă venirea Majestăţei Vóstre şi a A. S. R. principelui moştenitorŭ în mijloculŭ nostru, ca o reînoită dovadă, că purtaţĭ necontenitŭ unŭ viu interesŭ pentru acestŭ institutŭ, în care se concentréză munca intelectuală a naţiunei, şi că veghiaţĭ cu inimă caldă asupra lui.

Sub asemenea impulsiune, avêndŭ puterniculŭ Vostru sprijinŭ, Academia va urma a-şĭ face datoria, consciéntă de misiunea sa şi totd'auna gelósă de a avé aprobarea Majestăţei Vóstre, a Augustului ei protectorŭ.

Sĕ trăiţĭ Majestatea Vóstră!
Sĕ trăéscă M. S. regina!
Sĕ trăéscă principele şi principesa României!

La acésta Majestatea Sa rĕspunse:

„Totdéuna viu cu deosebită plăcere în sînulŭ Academiei, mai alesŭ astăḑĭ, când o radă mândră luminéză viitorulŭ României, pe care ilŭ putemŭ privi cu linişte, asiguratŭ fiindŭ prin căsătoria moştenitorului Corónei. Academia, împreună cu téra întrégă, a salutatŭ cu vie mulţumire acestŭ fericitŭ evenimentŭ, ca o puternică chezăşie a instituţiilorŭ nóstre. Neincetatŭ gândescŭ la întărirea lorŭ şi la progresele Academiei. De câţĭ-va anĭ dênsa a fostŭ durerosŭ încercată prin perderea unorŭ membri însemnaţĭ, carĭ au lucratŭ cu inima şi mintea la renaşcerea statului românŭ, şi cu dreptŭ cuvêntŭ d-lŭ secretarŭ generalŭ alŭ Academiei a putută aminti că lipsa lorŭ este o grea lovitură simţită de noi toţĭ. Multe scaune suntŭ vacante; nu trebue sĕ întârḑiămŭ dér, a le încredinţa la bărbaţĭ destoinicĭ a ne aduce nouĕ luminĭ şi unŭ nou avêntŭ lucrărilorŭ nóstre. Cu acéstă dorinţă viu în mijloculŭ d vóstre, urândŭ ca sesiunea din anulŭ acesta sĕ fiă spornică".

Rĕspunsulŭ regelui a fostŭ întimpinatŭ de entusiaste aclamaţiunĭ ale Academicianilorŭ.

La procesulŭ Panama.

Iată câteva detalii asupra memorabilei şedinţe a Curţii cu juraţĭ din Paris, în care s'a terminatŭ marele procesŭ alŭ corupţiunii în afacerea Panama:

După ce ultimulŭ apĕrătorŭ a vorbitŭ, s'a ridicatŭ Charles de Lesseps şi a ḑisŭ următórele:

„Apĕrătorulŭ meu Barboux şi-a pusŭ totŭ sufletulŭ lui celŭ mare în cuvêntarea lui. N'aşĭ avea nimicŭ de adăogatŭ. Dér de când a vorbitŭ, au trecutŭ mai multe ḑile; vréu sĕ reimprospătezŭ memoria juraţilorŭ.

„Sciţĭ, că în tótă afacerea Panama n'am voitŭ decâtŭ sĕ urmezŭ pe părintele meu şi sĕ-i servescŭ lui. Décă am suportatŭ chinurile ultimelorŭ trei lunĭ şi chiar în acéstă desbatere am observatŭ o óre-care linişte, a fostŭ pentru-că totŭ mai credeamŭ a servi tatălui meu

„Totuşĭ voiu sĕ mai spunŭ odată, că nicĭ odată n'am părăsitŭ cinstea cea mai curată, că în totdéuna am procedatŭ cu cea mai deplină onestitate. Décă am cedatŭ unorŭ presiunĭ, a fostŭ pentru că au pornitŭ din partea unorŭ ómenĭ onorabilĭ, şi d-vóstră, domnilorŭ juraţĭ, décă aţĭ fi fostŭ în situaţiunea mea, avêndŭ mii de obligatarĭ îndĕrătulŭ d-vóstră, credeţĭ că aţĭ fi făcutŭ altfelŭ?

„Mi-am esaminatŭ consciinţa, n'am ascunsŭ nimicŭ, n'am uitatŭ nimicŭ".

După d. de Lesseps, se ridică de jumĕtate Baïhaut şi Blondin şi renunţă la cuvêntŭ. Sans Leroy ḑice cu vocea înecată de emoţiune: „Décă aşĭ sta singurŭ în lume, aşĭ tăcea acum, dér suntŭ fiinţe carĭ îmĭ suntŭ scumpe. Pentru ele vĕ ḑicŭ: Nu! ceea ce mi se impută, nu e adevĕratŭ. Am duşmanĭ carĭ mĕ persecută. Suntŭ jertfa evenimentelorŭ; nu suntŭ vinovatŭ".

Ceil'alţĭ acusaţĭ dau din capŭ în tăcere, numai Antonin Proust ḑice cu vocea limpede şi tare: „Nu mai amŭ nimicŭ de adăogatŭ".

Juraţii se retragŭ după acésta şi se întorcŭ peste o óră şi jumĕtate cu verdictulŭ cunoscutŭ. Unŭ lucru însĕ pe care depeşa „Agenţiei Havas" nu l'a spusŭ: Curtea, condamnândŭ pe d. Lesseps la unŭ anŭ închisóre, a adăogatŭ, că acestŭ anŭ se va cuprinde în pedépsa deja dictată de Curtea de apelŭ: d-lŭ Ch. de Lesseps se găsesce dér condamnatŭ totŭ la cincĭ, ér nu la şése anĭ.

După rostirea sentinţei, d. Antonin Proust declară, că după ce prin achitarea sa, s'a recunoscutŭ, că pe cale dréptă a primitŭ suma ce i se impută ca rĕu primită dela Reinach, are de gândŭ sĕ o folosescă pentru unŭ scopŭ de binefacere.

Toţĭ advocaţii apĕrării se adună în acestŭ timpŭ pe lângă d. de Lesseps şi îi strângŭ mâna cu compătimire. Elŭ mulţumesce zimbindŭ amarŭ, apoi bate prietinesce pe umĕrŭ pe Fontane, care, după cum se scie, a fostŭ achitatŭ. Fontane plângea. Baïhaut rĕmăsese ca înmărmuritŭ pe scaunulŭ sĕu. Blondin, auḑindu-şĭ sentinţa (2 anĭ), se clătină pe picióre; fiică-sa, care era în auditoriu cu fratele ei, scóse unŭ ţipetŭ uşorŭ şi fu condusă în grabă afară din sală.

Convocare.

Subscrişii, prin acésta ne luămŭ voiă a convoca pe toţĭ alegĕtorii românĭ din cercurile *Bălăuşeriu* şi *Dicio-Sân-Mărtinŭ* la o adunare publică, care se va ţiné Miercurĭ *în 12 Aprilie n. c.* la 10 óre a. m. în „hotelulŭ naţionalŭ" din Dicio-Sân-Mărtinŭ cu următorulŭ:

Programŭ: 1) Deschiderea adunărei. 2) Căsĕtoria civilă. 3) Introducerea matriculelorŭ de statŭ. 4) Recepţiunea Ovreilorŭ. 5) Discuţiune asupra §§-lorŭ 7, 11 şi 12 ai proiectului de lege pentru salarisarea învĕţătorilorŭ. 6) Luarea resoluţiunilorŭ. 7) Inchiderea adunărei.

Dicio-Sân-Mărtinŭ, 25 Martie 1893.

Pentru clubulŭ electoralŭ:

Vasilie Zehanŭ, preşedinte. *Iacobŭ P. Macaveiu*, secretarŭ.

Cestionariŭ istoricŭ*)

de

Nic. Densuşianu.

(Urmare).

VI.

137. Se află pe hotarulŭ comunei de acolo vre-unŭ locŭ numitŭ:
— Cetate, Cetăţue? — Cete? — Cetate împĕrătéscă? — Cetatea de pământŭ? — Cetatea Latinilorŭ? — Cetatea Dacilorŭ? Cetatea Romanilorŭ? — Cetatea Tătarilorŭ? — Cetatea Nĕmţului? — Cetatea lui Traianŭ? — Cetatea Marcului? — Cetatea Fetei? — Cetatea Bolovanĭ? — Costolŭ? — Culă? — Canapă? — Gradŭ? — Grădeţŭ — — Grădisce? — Pălancă (Pălăncuţă)? — Palotă? — Polată? — Trohanŭ? — Turnŭ? — Rotundă? — Strajă? — Cărăulă? — Burgŭ?

138. Se găsescŭ cumva la cetăţile de acolo urme de zidării vechĭ de şanţurĭ şi ridicăturĭ de pământŭ?

139. Ce formă are fundamentulŭ acestei cetăţĭ séu turnŭ?
— este în 3, orĭ în 4 colţurĭ? — în formă poligonală? — rotundă? — ovală? — séu în formă neregulată?

140. *Ce lungime* are fiă-care lature din fundamentulŭ cetăţii. (Aicĭ referenţii suntŭ rugaţĭ sĕ însemneze lungimea şi lăţimea în metri, în stânjenĭ, orĭ în paşĭ).

141. In ce locŭ este aşeḑată cetatea acésta, pe şesŭ, pe vêrfulŭ unui délŭ, pe vêrfulŭ unei stâncĭ, séu la o strîmtóre óre-care?

142. Ce spune poporulŭ, pentru ce a fostŭ făcută cetatea acésta?
— a fostŭ făcută cum-va, ca sătenii sĕ pótă fugi în cetate, când veniau duşmanii în ţéră? — orĭ era făcută numai pentru căsane, ca sĕ nu lase pe duşmanĭ sĕ trécă pe drumulŭ, orĭ prin strîmtórea de acolo?

143. Ce spunŭ bĕtrânii, ce *bătaiă* s'a întêmplatŭ la cetatea acésta?

144. Cum numesce poporulŭ *câmpulŭ de lângă cetate?*

145. Se află cumva, vre-unŭ drumŭ vechiu împetritŭ, care se duce la cetatea acésta?

146. Se găsescŭ cumva la cetatea acésta pietrii cioplite, pietrii cu inscripţiunĭ latine orĭ grecescĭ, cărămiḑĭ bĕtrâne, marĭ, late şi gróse, banĭ vechĭ romanĭ orĭ grecescĭ, hârburĭ de vase vechĭ, urme de şghiaburĭ, de canale, de tunele orĭ drumurĭ pe sub pământŭ?

147. Se găsescŭ cumva lângă cetatea acésta grămeḑĭ de pietrii rotunḑite, marĭ ca pumnulŭ, orĭ pietrii de prascie, ca nuca si ascuţite la capete?

148. Se găsescŭ cumva lângă cetatea acésta *glónţe de plumbŭ* din vremea vechiă, în mărimea nucilorŭ şi în formă ovală séu eliptică?

149. Se află cumva în ţinutulŭ de acolo vre-unŭ locŭ, orĭ ruine de cetate numite:
— Jidova? — Cetatea Jidovilorŭ? — Măgura Jidovului? — Délulŭ Jidovului? — Jidovinĭ? — Jidaniţă? — Zidina? — Ovrei? — Părĕulŭ Jidovului séu alŭ Jidului?

150. Ce spunŭ bĕtrânii despre *Jidovii* aceştia?
— ce felŭ de ómenĭ erau ei? — ce locuinţe aveau? — şi ce s'a întêmplatŭ cu ei?

151. Ce spune poporulŭ, ce lucrărĭ marĭ au mai făcutŭ Jidovii aceştia?
— au făcutŭ ei unde-va vre-unŭ podŭ? — au tăiatŭ vre-unŭ munte? — séu au strămutatŭ ei cursulŭ vre-unei ape?

152. Se află cumva acolo ruinele vre-unei cetăţĭ vechĭ cu numele de Uriéşa séu Cetatea uriéşilorŭ?

153. Ce vorbesce poporulŭ acolo despre urieşĭ?
— ce lucrărĭ au făcutŭ ei? — cu cine au purtatŭ resbele? — şi cum au peritŭ?

154. Ce deosebire face pe acolo poporulŭ între Jidovii, carĭ aveau cetăţĭ, şi între urieşĭ?

155. Se află pe acolo vre-unŭ délŭ séu ruine vechĭ cu numele de *Orlea, Orlată, Orlaţĭ* (Urlaţĭ), *Urlui, Oroiu?*
— şi ce înţelege poporulŭ sub numirile acestea?

156. Se vorbesce ceva, că odată ar fi fostŭ pe acolo nisce *cetăţĭ de lemnŭ*, şi cum erau cetăţile acestea?

157. Se află unde-va în ţinutulŭ de acolo vre-unŭ locŭ cu numirea de *Cetatea Dómnei, Colţii Dómnei, Riulŭ Dómnei, Fântâna Dómnei?*
— şi ce spune poporulŭ despre Dómna acésta?

158. Se află pe acolo vre-unŭ locŭ, orĭ satŭ, cu numele?
— Boisce? — Bréza? — Celeia? — Flămânda? — Hodoşŭ? — Luminărea? — Oarda? — Orade? — Privalŭ? — Tihŭ (Tihă)? — Vărădie? — Vedea? — Veza? — Zatonŭ? — ce înţelege poporulŭ sub numirile aceste — şi décă se găsescŭ în locurile aceste ceva urme de cetăţĭ, de străjĭ, orĭ de drumurĭ vechĭ?

159. Se vorbesce ceva, că în loculŭ unde se află astăḑĭ biserica séu mănăstirea de acolo, sĕ fi fostŭ în vechime vre o cetate?

160. Ce deosebire face acolo poporulŭ între numirile de: cetate, gradŭ, grădeţŭ, grădisce, costeiu, pălancă, tabără, turnŭ, strajă, luminărea?

161. Se află în munţii de acolo vre-o vale orĭ strîmtóre, care în vechime sĕ fi fostŭ închisă cu zidŭ?

162. Cine a făcutŭ zidulŭ acela şi pentru-ce scopŭ?

(Va urma).

*) Rugămŭ pe toţĭ d-nii, cărora le zace la inimă luminarea faptelorŭ marĭ şi strălucite ale străbunilorŭ noştri, şi anume, rugămŭ pe toţĭ bărbaţii noştri literaţĭ, advocaţĭ, preoţĭ, profesorĭ şi învĕţătorĭ sĕ binevoiéscă a ne trimite rĕspunsurile sale la Cestionariulŭ de faţă. Indată ce o persónă póte sĕ ne rĕspundă chiar şi numai la 2 séu la 3 întrebărĭ va face fórte bine sĕ pună pe hârtiă informaţiunile aceste şi sĕ ni le trimită cu poşta. In modulŭ acesta memoria multorŭ evenimente şi fapte marĭ va trece şi la posteritatea nóstră.

Literatură.

Invitare la prenumeraţiune. D-lŭ vicariu alŭ Maramureşului, *Titu Budu*, va eda unŭ **Tipicŭ preoţescŭ**, în care se va arăta modulŭ, cum suntŭ a se servi funcţiunile sacre, cum are de a se îmbrăca preotulŭ, ce are elŭ de cetitŭ, de cântatŭ şi de făcutŭ. In acestŭ opŭ se va cuprinde tot odată şi o esplicare a ceremoniilorŭ. Unŭ esemplarŭ trimisŭ francatŭ, va costa 55 cr. Abonamentele suntŭ a se trimite la adresa autorului în Sată-Siugatagŭ (Falu-Sugatag, p. u. Akna-Sugatag, comitatulŭ Maramureşŭ.)

Monica este numele unui altŭ opŭ, tradusŭ din limba francesă de Salba. Opulŭ este de cuprinsŭ moralŭ şi fórte instructivŭ în ceea ce privesce crescerea tinerimei: va cuprinde cam vre-o 30 cóle de tiparŭ pe hârtiă velină şi va costa: broşuratŭ 1 fl. 60 cr., legatŭ simplu 2 fl., legătură de luxŭ 3 fl. Teologii, studenţii de gimnasiu şi preparandii vorŭ puté căpĕta opulŭ broşuratŭ numai cu 1 fl. Abonamentele suntŭ a se adresa, până la 15 Aprilie, *Tipografiei „Aurora" A. Todoranŭ* în Gherla (Szamosujvár.)

Scirĭ telegrafice.

Viena, 28 Martie Maiestatea Sa a datŭ sancţiunea sa prealabilă proiectului de lege pentru întroducerea matriculelorŭ civile. Weckerle şi Hieronymi au fostŭ primiţĭ în audienţă mai lungă.

Necrologŭ.

Cu inima întristată şi plină de durere aducemŭ la cunoscinţă, cum-că prea bunulŭ nostru unchiu, cumnatŭ şi rudeniă, Ilustritatea Sa

Augustinŭ Laday de Kőrössust,
jude la curia reg. ung. în pens., cavalerulŭ ordului Leopoldinŭ ş. a.

în 20 Martie la 9 óre a. m., după suferinţă scurtă, însĕ grea, şi-a datŭ nobilulŭ sufletŭ în anulŭ etăţii alŭ 78-lea.

Sânta liturgiă pentru sufletulŭ rĕposatului s'a ţinutŭ la Blaşiu în 25 Martie la 10 óre.

Pauseze în pace!

Vĕduva Stefanŭ Láday, născ. Patrubany Maria, ca cumnată; Stefanŭ Laday juristŭ, ca nepotŭ de frate; Iónŭ Laday inginerŭ, ca nepotŭ de frate, cu muierea şi prunci sĕi; Aurelia Orosŭ măr. Lazar, ca nepótă de soră şi soţulŭ dênsei; Véd. Waspler Károly şi pruncii dênsei Iónŭ, Vilma, Gustav şi Rosa, ca rudenii ale soţiei rĕposatului.

DIVERSE.

O propunere maliţiósă. Aflându-se odată cunoscutulŭ umoristŭ Saphir într'o adunare, unŭ vorbitorŭ începŭ cu cuvintele: „Domnilorŭ! Omulŭ e unŭ animalŭ — unŭ — animalŭ —" şi aci se împiedecă cu totulŭ. Atuncĭ se sculă Saphir şi ḑise: „Domnilorŭ, facŭ propunerea, ca acéstă vorbire sĕ se tipărescă şi sĕ se alăture la ea şi portretulŭ autorului".

Proprietarŭ Dr. Aurel Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Gregoriu Maiorŭ.

Cursul pieței Brașov.

Din 28 Martie 1893.

Bancnote rom.	Cump.	9.60	Vênd.	9.62
Argintŭ român.	„	9.48	„	9.53
Napoleon-d'orĭ	„	9.61	„	9.64
Galbenĭ	„	5 59	„	5.64
Ruble rusescĭ	„	1.26½	„	—.—
Mărcĭ germane	„	58.80	„	59.20
Lire turcescĭ	„	—.—	„	—.—
Scrisurĭ fonc. Alb. 6%		101.—	„	—.—
„ „ „ 5%		—.—	„	—.—

Cursul la bursa din Viena.

Din 27 Martie 1892.

Renta ung. de aurŭ 4%	116.05
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	95.45
„ „ „ „ argint 4½%	122.65
Oblig. „ „ „ de ost. I. emis.	101.75
„ „ „ „ „ „ II „	120.20
„ „ „ „ „ „ III „	—.—
Bonurĭ rurale ungare	—.—
„ „ croato-slav.	96.20
Despăgubirea dijmei de vin	—.—
Imprum. ung. cu premii.	97.50
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghed.	154.50
Renta de hârtie austr.	145.—
„ „ argint „	98.85
„ „ aurŭ „	98.70
Losurĭ din 1860	117.15
Acții de-ale Băncei austro-ung	149.50
„ „ „ ung. de credit.	990.—
„ „ „ aust. de credit.	420.—
Argint	316.15
Galbenĭ imp.	5.72
Napoleondorĭ	9.65
Mărcĭ imp. germ.	59.37½
London (lire sterlinge)	121.35
Rente de coróne austr.	96.90
„ „ „ ungară	95.65

☞ Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria Nicolae Ciurcu, și în tutungeria I. Gross.

Anunciurĭ
(inserțiuni și reclame)

Suntŭ a se adresa subscrisei administrațiunĭ. In casulŭ publicăriĭ unuĭ anunciu maĭ mult de odată se face scădĕmêntŭ, care cresce cu câtŭ publicarea se fece maĭ de multe-orĭ.

Administrațiunea
„GAZETEI TRANSILVANIEI.“

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.